

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

«ПОГОДЖЕНО»

Директор навчально-наукового
інституту економіки та управління
_____ В. П. Ключан
« ____ » _____ 2018 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
_____ Д. В. Бабенко
« ____ » _____ 2018 р.

Декан обліково-фінансового
факультету
_____ О. М. Вишневська
« ____ » _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з нормативної дисципліни «Страховання»
(шифр за ОПП – ПП 16)
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (ІІІ курс)
на 2018-2019 навчальний рік
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітній ступінь «Бакалавр»
Кваліфікація – бакалавр з фінансів, банківської справи та
страхування

Кафедра фінансів, банківської прав та страхування
Курс – ІІІ
Семестр – 5
Всього годин – 90 год. / 3,0 кред.
з них:
лекцій – 14 год./0,46 кред.
практичних – 30 год./1,0 кред.
самостійна робота – 46 год./1,53 кред.
Залік у 5 семестрі

Миколаїв
2018

Програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 28.03.2017 р. (протокол №8)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № __- від «__» _____ 2018 р.

Завідувач кафедри
д-р екон. наук, професор

Н.М. Сіренко

Робочу програму схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № __ від «__» _____ 2018 р.

Голова науково-методичної комісії,
канд. екон. наук, доцент

Ю.Ю. Чебан

1. АНОТАЦІЯ

Страховання у ринковій економіці виявляється ефективним інструментом захисту від можливих ризиків, який забезпечує неперервність та безперервність процесу відтворення, соціально-економічну стабільність у суспільстві, слугує одним із головних джерел інвестиційного капіталу.

Дисципліна «Економіка та фінанси страхових організацій» спрямована на підготовку бакалаврів зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», які повинні знати теорію і методологію управління фінансами страхових організацій для використання цих знань в процесі безпосередньої роботи в страховому бізнесі або здійснення зі страховиками господарських, контрольних та інших стосунків, притаманних відповідним суб'єктам фінансової системи.

Володіння знаннями основ страхування в сучасних умовах має важливе значення, оскільки допомагає зробити правильний вибір ділового партнера, забезпечити підвищення фінансової стійкості власного бізнесу, самостійно розробити програми зниження ризиків, що виникають у процесі здійснення підприємницької діяльності.

ABSTRACT

Insurance in a market economy is an effective tool for protecting against possible risks, which ensures the continuity and continuity of the process of reproduction, socio-economic stability in society, serves as one of the main sources of investment capital.

The discipline "Economics and Finances of Insurance Organizations" is aimed at preparing bachelors from the specialty 072 "Finance, Banking and Insurance", who must know the theory and methodology of financial management of insurance organizations for the use of this knowledge in the process of direct work in the insurance business or implementation with insurers of economic, control and other relationships inherent in the respective entities of the financial system.

Knowledge of the basics of insurance in modern conditions is important, as it helps to make the right choice of business partner, to increase the financial stability of their own business, to independently develop programs to reduce the risks arising in the process of entrepreneurial activity.

2. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітній ступінь «Бакалавр»

Кваліфікація – бакалавр з фінансів, банківської справи та страхування

Нормативна / вибіркова - **нормативна**

Семестр – 5

Кількість кредитів ECTS – 3,0

Кількість модулів – 1,0

Кількість змістових модулів - 2

Загальна кількість годин – 90 год.

Види освітньої діяльності та види занять, обсяг годин:

лекції – 14 год.

практичні заняття – 30 год.

самостійна робота – 46 год.

Форми підсумкового контрольного заходу - залік

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни полягає в оволодінні теоретико-методичних та практичних навиків у сфері страхових взаємовідносин, формування системи знань майбутніх фахівців про особливості організації фінансів страхових організацій з урахуванням специфіки страхової діяльності.

Об'єктом дослідження дисципліни є процеси формування, розподілу та використання грошових фондів та доходів страхових організацій.

Предметом навчальної дисципліни «Економіка та фінанси страхових організацій» є специфічна сфера грошових відносин, що виникають в процесі формування, розподілу та використання грошових фондів та доходів страхових організацій.

Завдання дисципліни:

- висвітлення основних положень теорії і практики фінансової діяльності страхових організацій;
- розгляд складу та структури капіталу страховиків;
- вивчення особливостей кругообігу грошових коштів страхових організацій;
- розгляд складу страхових резервів та порядку їх формування;
- розгляд порядку розміщення коштів страхових резервів;
- розгляд формування прибутку від страхової, фінансової та інвестиційної діяльності;
- висвітлення оподаткування страховиків;
- висвітлення оцінки фінансового стану страховика та його платоспроможності;
- вивчення особливостей і шляхів поліпшення фінансово-економічної діяльності страховиків.

Після засвоєння матеріалу навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

економічну природу фінансів страхових організацій та необхідність їх державного регулювання;

особливості страхових організацій як суб'єктів підприємницької діяльності;

специфіку фінансових ресурсів страхової організації, їх зміст та складові;

економічний зміст та класифікацію грошових надходжень від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;

страховий тариф як ціну за страхову послугу та його структуру;

сутність, значення та методи розрахунку окремих видів технічних резервів та резервів зі страхування життя;

принципи та нормативи розміщення й інвестування коштів страхових резервів відповідно до вимог чинного законодавства;

економічну природу прибутку страхової організації;

механізми формування прибутку від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;

особливості оподаткування податком на прибуток страхових операцій;

сутність платоспроможності страхової організації, значення її державного регулювання;

порядок розрахунку фактичного та нормативного запасів платоспроможності;

шляхи підвищення фінансової стійкості страхової компанії.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти:

оцінювати стан та визначати напрямки вдосконалення нормативноправової бази, що регулює фінансові основи страхової діяльності;

аналізувати структуру капіталу страхових організацій;

визначати особливості формування статутного капіталу страхової організації;

розрізняти, які господарські операції відносяться до операційної, фінансової, інвестиційної та іншої діяльності;

аналізувати величину та структуру страхових резервів;

розраховувати величину резерву незароблених премій та визначати величину заробленої страхової премії;

розраховувати розмір прибутку від страхової, інвестиційної та фінансової діяльності;

визначати величину податку на прибуток, який сплачує страховик;

аналізувати структуру та напрямки розміщення коштів страхових резервів;

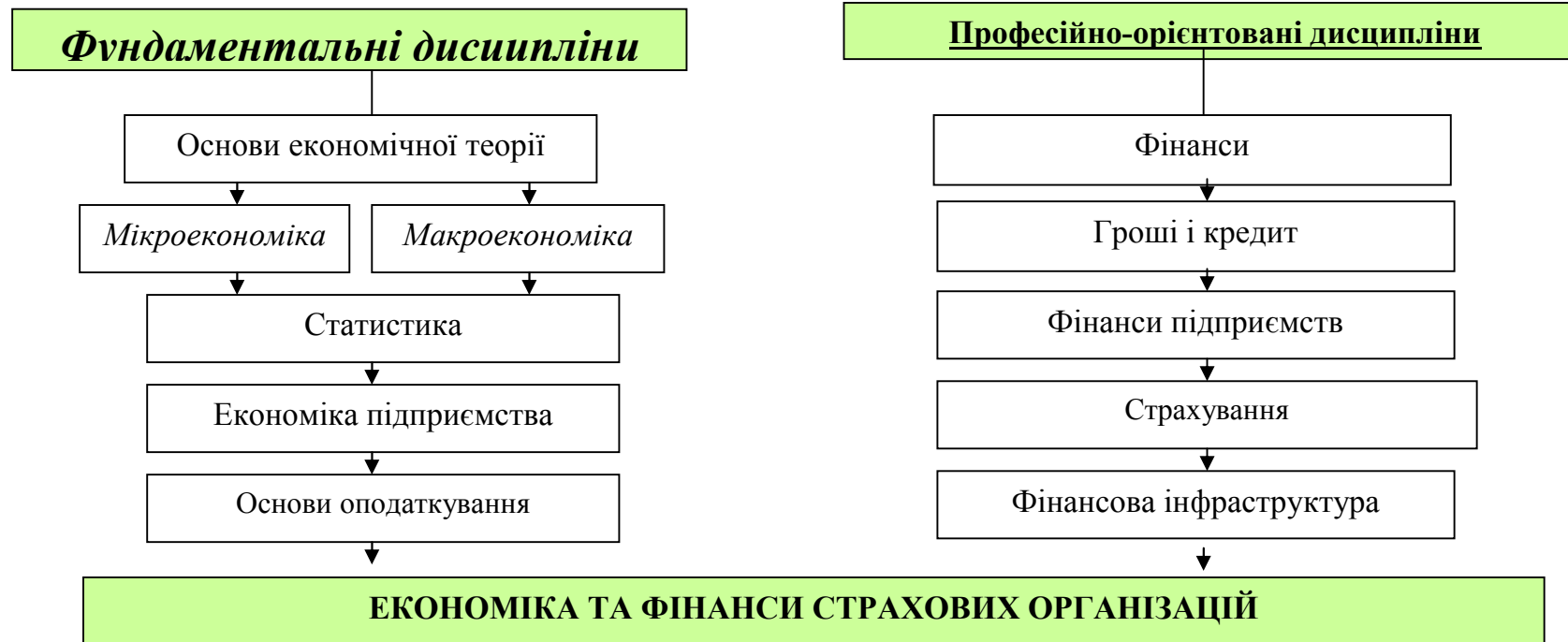
перевіряти дотримання страховиком критеріїв та нормативів достатності, диверсифікованості та якості активів, якими представлені страхові резерви;

аналізувати фінансовий стан страховика;

розраховувати фактичний та нормативний запаси платоспроможності;

користуватися фінансовою звітністю страховиків, в тому числі спеціалізованою.

4. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

5. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ТА ФІНАНСИ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ»

для здобувачів вищої освіти обліково-фінансового факультету
(3-го курсу) зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

Економіка та фінанси страхових організацій	Змістовий модуль 1. Сутність і структура фінансів страховика та особливості їх організації	Тема 1 Організація фінансів страхової компанії
		Тема 2 Грошові надходження страховиків
		Тема 3 Страхові резерви, їх склад та порядок формування
		Тема 4 Розміщення страхових резервів
	Змістовий модуль 2. Фінансові результати діяльності страховиків та особливості оцінки фінансового стану	Тема 5 Прибуток страховика, його формування та розподіл
		Тема 6 Оподаткування страховиків
		Тема 7 Оцінка фінансового стану страховика

6. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ТА ФІНАНСИ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ»

У відповідності до навчального плану спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» курс навчальної дисципліни «Економіка та фінанси страхових організацій» вивчається здобувачами вищої освіти протягом 5 семестру (3 курс). Курс складається із 90 годин / 3,0 кред. занять, у т. ч. теоретичний курс (лекції) – 14 год. / 0,46 кред., практичні заняття - 30 год. / 1,0 кред., самостійна робота - 46 год. / 1,53 кред. У 5 семестрі здобувачі вищої освіти складають залік.

6.1. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ ГОДИН І КРЕДИТІВ

Види занять	Загальна кількість годин/кредитів	Аудиторна кількість годин
Лекції	14 / 0,46	14
Практичні	30 / 1,0	30
Самостійна робота	46 / 1,53	-
Разом по курсу	90 / 3,0	44

З дисципліни «Страхування» систематично проводиться поточний контроль знань здобувачів вищої освіти шляхом виконання модульних контрольних робіт, перевіряється виконання самостійної роботи.

6.2. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Склад, обсяг і терміни виконання

Найменування	Обсяг, кредит	Сума залікових балів	Найменування тем	Розподіл навчального часу			Термін виконання, тижднів	Термін контрольного заходу
				Лекції	Практичні	Самотійна робота		
Сутність і структура фінансів страховика та особливості їх організації	1,6	27-53	Тема 1 Організація фінансів страхової компанії	2	4	6	1,2	2
			Тема 2 Грошові надходження страховиків	2	4	6	3,4	4
			Тема 3 Страхові резерви, їх склад та порядок формування	2	4	6	5,6	6
			Тема 4 Розміщення страхових резервів	2	4	6	7,8	8
Фінансові результати діяльності страховиків та особливості оцінки	1,4	33-47	Тема 5 Прибуток страховика, його формування та розподіл	2	4	6	9,10	10
			Тема 6 Оподаткування страховиків	2	4	6	11,12	12
			Тема 7 Оцінка фінансового стану страховика	2	6	10	13-15	15
Всього	3,0	60-100		14	30	46		

6.3. ПЕРЕЛІК ТА КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

МОДУЛЬ 1. СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ФІНАНСІВ СТРАХОВИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ОРГАНІЗАЦІЇ – 8 ГОДИН

ТЕМА 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСІВ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Страхова компанія як суб'єкт підприємницької діяльності. Специфіка діяльності фінансової установи. Сутність фінансів страхових організацій та необхідність їх державного регулювання. Фінансові ресурси страхової компанії.

ТЕМА 2. ГРОШОВІ НАДХОДЖЕННЯ СТРАХОВИКІВ

Сутність грошових надходжень страховиків та їх класифікація. Страхові премії як головне джерело надходжень страхової організації від операційної діяльності. Інші надходження страховиків від операційної діяльності та їх класифікація. Грошові надходження страховиків від інвестиційної та фінансової діяльності, інші доходи.

ТЕМА 3. СТРАХОВІ РЕЗЕРВИ, ЇХ СКЛАД ТА ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ.

Поняття страхових технічних резервів із загального страхування та їх склад. Резерви премій та методи їх формування. Резерви збитків та методи їх формування. Інші види технічних резервів та методи їх формування. Поняття резервів зі страхування життя та їх склад. Порядок розрахунку резервів довгострокових зобов'язань. Резерви належних виплат страхових сум.

ТЕМА 4. РОЗМІЩЕННЯ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ

Необхідність державного регулювання розміщення коштів страхових резервів та його зміст. Принципи розміщення коштів страхових резервів. Нормативи розміщення та інвестування коштів страхових резервів.

МОДУЛЬ 2. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИКІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ – 6 ГОДИН

ТЕМА 5. ПРИБУТОК СТРАХОВИКА, ЙОГО ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ

Економічна природа прибутку страхової компанії. Порядок визначення прибутку від страхової діяльності. Розподіл прибутку страхової компанії.

ТЕМА 6. ОПОДАТКУВАННЯ СТРАХОВИКІВ

Становлення системи оподаткування страхових організацій в Україні. Оподаткування страховиків згідно з Податковим Кодексом. Декларація з податку на доходи (прибуток) страховика.

ТЕМА 7. ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ СТРАХОВИКА

Поняття фінансового стану страховика. Фінансова надійність страховика та чинники, що її забезпечують. Оцінка платоспроможності страхової компанії. Показники оцінки фінансового стану страховика.

ПЛАН ЛЕКЦІЙ

ПЛАН ЛК № 1. Тема 1. Організація фінансів страхової компанії

1. Страхова компанія як суб'єкт підприємницької діяльності.
2. Специфіка діяльності фінансової установи.
3. Сутність фінансів страхових організацій та необхідність їх державного регулювання.
4. Принципи організації та структура фінансових ресурсів страхової компанії.
5. Особливості формування власного капіталу страхової компанії.
6. Управління власним капіталом.
7. Сутність та критерії ефективного розвитку страхової компанії.

ПЛАН ЛК №2. Тема 2. Грошові надходження страховиків

1. Сутність грошових надходжень страховиків та їх класифікація.
2. Страхові премії як головне джерело надходжень страхової організації від операційної діяльності.
3. Інші надходження страховиків від операційної діяльності та їх класифікація.
4. Грошові надходження страховиків від інвестиційної та фінансової діяльності, інші доходи.

ПЛАН ЛК № 3. Тема 3. Страхові резерви, їх склад та порядок формування

1. Поняття страхових резервів страховика, їх економічний склад.
2. Поняття та структура страхових технічних резервів.
3. Резерви премій та методи їх формування.
 1. Резерви збитків та методи їх формування.
 2. Інші види технічних резервів та методи їх формування.
3. Поняття та структура математичних страхових резервів.
4. Порядок розрахунку резервів довгострокових зобов'язань. Резерви належних виплат страхових сум.

ПЛАН ЛК № 4. Тема 4. Розміщення страхових резервів

1. Формування інвестиційного потенціалу страхової компанії.
2. Принципи та завдання інвестиційної політики страхових організацій.

3. Необхідність державного регулювання розміщення коштів страхових резервів та його зміст.
4. Принципи розміщення коштів страхових резервів.
5. Нормативи розміщення та інвестування коштів технічних страхових резервів.
6. Нормативи розміщення та інвестування коштів математичних страхових резервів.

ПЛАН ЛК № 5. Тема 5. Прибуток страховика, його формування та розподіл

1. Порядок визначення прибутку від страхової діяльності в компаніях з ризикового страхування.
2. Порядок визначення прибутку від страхової діяльності в компаніях зі страхування життя.
3. Розподіл прибутку страхової компанії.

ПЛАН ЛК № 6. Тема 6. Оподаткування страховиків

1. Становлення системи оподаткування страхових організацій в Україні.
2. Оподаткування страховиків згідно з Податковим Кодексом.
3. Особливості оподаткування прибутку страховиків.
4. Декларація з податку на доходи (прибуток) страховика.

ПЛАН ЛК № 7. Тема 7. Оцінка фінансового стану страховика

1. Поняття фінансового стану страховика.
2. Методичні особливості фінансового аналізу страхової організації.
3. Фінансова звітність страховика.
4. Фінансова надійність страховика та чинники, що її забезпечують.
5. Підходи до оцінки фінансової стійкості страхової компанії.
6. Оцінка платоспроможності та ліквідності страхової компанії.
7. Страховий портфель та методи його аналізу та оцінки.
8. Аналіз фінансових результатів та рентабельності діяльності страхової компанії.
9. Аналіз звіту «Про доходи і витрати страховика».

ПЕРЕЛІК ТА ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ФІНАНСІВ СТРАХОВИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ОРГАНІЗАЦІЇ – 16 ГОДИН

ПЛАН ПЗ №1,2. Тема 1: Організація фінансів страхової компанії
(4год.).

1) усне опитування;

2) тести.

Питання для опитування :

1. Страхова компанія як суб'єкт підприємницької діяльності.
2. Специфіка діяльності фінансової установи.
3. Сутність фінансів страхових організацій та необхідність їх державного регулювання.
4. Принципи організації та структура фінансових ресурсів страхової компанії.
5. Особливості формування власного капіталу страхової компанії.
6. Управління власним капіталом.
7. Сутність та критерії ефективного розвитку страхової компанії.

ПЛАН ПЗ №3,4. Тема 2: Грошові надходження страховиків
(4 год.).

1) усне опитування;

2) тести.

Питання для опитування:

1. Сутність грошових надходжень страховиків та їх класифікація.
2. Страхові премії як головне джерело надходжень страхової організації від операційної діяльності.
3. Інші надходження страховиків від операційної діяльності та їх класифікація.
4. Грошові надходження страховиків від інвестиційної та фінансової діяльності, інші доходи.

ПЛАН ПЗ № 5,6. Тема 3: Страхові резерви, їх склад та порядок формування (4 год.)

1) усне опитування;

2) тести;

3) задачі.

Питання для опитування:

4. Поняття страхових резервів страховика, їх економічний склад.
5. Поняття та структура страхових технічних резервів.
6. Резерви премій та методи їх формування.
5. Резерви збитків та методи їх формування.
6. Інші види технічних резервів та методи їх формування.
7. Поняття та структура математичних страхових резервів.
8. Порядок розрахунку резервів довгострокових зобов'язань.
Резерви належних виплат страхових сум.

ПЛАН ПЗ №7,8. Тема 4: Розміщення страхових резервів (4 год.)

1) усне опитування;

2) тести;

3) задачі.

Питання для опитування:

1. Формування інвестиційного потенціалу страхової компанії.
2. Принципи та завдання інвестиційної політики страхових організацій.
3. Необхідність державного регулювання розміщення коштів страхових резервів та його зміст.
4. Принципи розміщення коштів страхових резервів.
5. Нормативи розміщення та інвестування коштів технічних страхових резервів.
6. Нормативи розміщення та інвестування коштів математичних страхових резервів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИКІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ – 14 ГОДИН

ПЛАН ПЗ №9,10. Тема 5: Прибуток страховика, його формування та розподіл (4 год.)

1) усне опитування;

2) тести;

3) задачі.

Питання для опитування:

1. Порядок визначення прибутку від страхової діяльності в компаніях з ризикового страхування.
2. Порядок визначення прибутку від страхової діяльності в компаніях зі страхування життя.
3. Розподіл прибутку страхової компанії.

ПЛАН ПЗ №11,12. Тема 6: Оподаткування страховиків (4 год.)

- 1) усне опитування;**
- 2) тести;**
- 3) задачі.**

Питання для опитування:

1. Становлення системи оподаткування страхових організацій в Україні.
2. Оподаткування страховиків згідно з Податковим Кодексом.
3. Особливості оподаткування прибутку страховиків.
4. Декларація з податку на доходи (прибуток) страховика.

ПЛАН ПЗ № 13,14,15. Тема 7: Оцінка фінансового стану страховика (6 год.)

- 1) усне опитування;**
- 2) тести;**
- 3) задачі.**

Питання для опитування:

1. Поняття фінансового стану страховика.
2. Методичні особливості фінансового аналізу страхової організації.
3. Фінансова звітність страховика.
4. Фінансова надійність страховика та чинники, що її забезпечують.
5. Підходи до оцінки фінансової стійкості страхової компанії.
6. Оцінка платоспроможності та ліквідності страхової компанії.
7. Страховий портфель та методи його аналізу та оцінки.
8. Аналіз фінансових результатів та рентабельності діяльності страхової компанії.
9. Аналіз звіту «Про доходи і витрати страховика».

6.5. ТЕМИ, ФОРМА КОНТРОЛЮ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВИНЕСЕНІ НА САМОСТІЙНЕ ОБОВ'ЯЗКОВЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота по курсу «Економіка та фінанси страхових організацій» включає: вивчення теоретичних питань за конспектами, підручниками, науково-методичним матеріалом для виконання індивідуальних завдань.

N з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
1	Тема 1 Організація фінансів страхової компанії	6	Опитування
2	Тема 2 Грошові надходження страховиків	6	Опитування
3	Тема 3 Страхові резерви, їх склад та порядок формування	6	Опитування
4	Тема 4 Розміщення страхових резервів	6	Опитування
5	Тема 5 Прибуток страховика, його формування та розподіл	6	Опитування
6	Тема 6 Оподаткування страховиків	6	Опитування Презентація
7	Тема 7 Оцінка фінансового стану страховика	10	Опитування Презентація
	Разом	46	

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- 1) підготовка і друкування наукової статті (обсягом 0,375 друк. арк.);
 2) підготовка і друкування тез (обсягом 0,125 друк. арк.);

Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи

Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи

№ з/п	Завдання самостійної роботи	Кількість					
		год.	заходів	балів за 1 захід		всього балів	
				min	max	min	max
1	<i>Обов'язкова самостійна робота:</i>						
	-опрацювання тем самостійної роботи (контрольна робота)						
	1 змістовий модуль	24	1	3	4	3	4
	2 змістовий модуль.	22	1	5	6	5	6
	- наукова стаття (0,375 друк. арк.)		1	6	6	6	6
	Всього	46	x	x	x	14	16

6.6. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

6.6.1. Питання для поточного контролю знань

1. Страхова компанія як суб'єкт підприємницької діяльності.
2. Специфіка діяльності фінансової установи.
3. Сутність фінансів страхових організацій та необхідність їх державного регулювання.
4. Принципи організації та структура фінансових ресурсів страхової компанії.
5. Особливості формування власного капіталу страхової компанії.
6. Управління власним капіталом.
7. Сутність та критерії ефективного розвитку страхової компанії.
8. Сутність грошових надходжень страховиків та їх класифікація.
9. Страхові премії як головне джерело надходжень страхової організації від операційної діяльності.
10. Інші надходження страховиків від операційної діяльності та їх класифікація.
11. Грошові надходження страховиків від інвестиційної та фінансової діяльності, інші доходи.
12. Поняття страхових резервів страховика, їх економічний склад.
13. Поняття та структура страхових технічних резервів.
14. Резерви премій та методи їх формування.
15. Резерви збитків та методи їх формування.
16. Інші види технічних резервів та методи їх формування.
17. Поняття та структура математичних страхових резервів.
18. Порядок розрахунку резервів довгострокових зобов'язань. Резерви належних виплат страхових сум.
19. Формування інвестиційного потенціалу страхової компанії.
20. Принципи та завдання інвестиційної політики страхових організацій.
21. Необхідність державного регулювання розміщення коштів страхових резервів та його зміст.
22. Принципи розміщення коштів страхових резервів.
23. Нормативи розміщення та інвестування коштів технічних страхових резервів.
24. Нормативи розміщення та інвестування коштів математичних страхових резервів.

25. Порядок визначення прибутку від страхової діяльності в компаніях з ризикового страхування.
26. Порядок визначення прибутку від страхової діяльності в компаніях зі страхування життя.
27. Розподіл прибутку страхової компанії.
28. Становлення системи оподаткування страхових організацій в Україні.
29. Оподаткування страховиків згідно з Податковим Кодексом.
30. Особливості оподаткування прибутку страховиків.
31. Декларація з податку на доходи (прибуток) страховика.
32. Поняття фінансового стану страховика.
33. Методичні особливості фінансового аналізу страхової організації.
34. Фінансова звітність страховика.
35. Фінансова надійність страховика та чинники, що її забезпечують.
36. Підходи до оцінки фінансової стійкості страхової компанії.
37. Оцінка платоспроможності та ліквідності страхової компанії.
38. Страховий портфель та методи його аналізу та оцінки.
39. Аналіз фінансових результатів та рентабельності діяльності страхової компанії.
40. Аналіз звіту «Про доходи і витрати страховика».

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ (ДО ЗАЛКУ)

1. Страхова компанія як суб'єкт підприємницької діяльності.
2. Сутність фінансів страхових організацій та необхідність їх державного регулювання.
3. Принципи організації та структура фінансових ресурсів страхової компанії.
4. Особливості формування власного капіталу страхової компанії.
5. Сутність та критерії ефективного розвитку страхової компанії.
6. Сутність грошових надходжень страховиків та їх класифікація.
7. Страхові премії як головне джерело надходжень страхової організації від операційної діяльності.
8. Інші надходження страховиків від операційної діяльності та їх класифікація.
9. Грошові надходження страховиків від інвестиційної та фінансової діяльності, інші доходи.
10. Поняття страхових резервів страховика, їх економічний склад.

11. Поняття та структура страхових технічних резервів.
12. Порядок розрахунку резервів довгострокових зобов'язань. Резерви належних виплат страхових сум.
13. Формування інвестиційного потенціалу страхової компанії.
14. Принципи та завдання інвестиційної політики страхових організацій.
15. Необхідність державного регулювання розміщення коштів страхових резервів та його зміст.
16. Принципи розміщення коштів страхових резервів.
17. Нормативи розміщення та інвестування коштів технічних страхових резервів.
18. Нормативи розміщення та інвестування коштів математичних страхових резервів.
19. Порядок визначення прибутку від страхової діяльності в компаніях з ризикового страхування.
20. Порядок визначення прибутку від страхової діяльності в компаніях зі страхування життя.
21. Розподіл прибутку страхової компанії.
22. Становлення системи оподаткування страхових організацій в Україні.
23. Особливості оподаткування прибутку страховиків.
24. Поняття фінансового стану страховика.
25. Методичні особливості фінансового аналізу страхової організації.
26. Фінансова надійність страховика та чинники, що її забезпечують.
27. Підходи до оцінки фінансової стійкості страхової компанії.
28. Оцінка платоспроможності та ліквідності страхової компанії.
29. Страховий портфель та методи його аналізу та оцінки.
30. Аналіз фінансових результатів та рентабельності діяльності страхової компанії.

6.7 РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА З ДИСЦИПЛІНИ ТА СХЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, контрольні роботи, тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 100 балів.

Рейтингова оцінка знань з дисципліни «Економіка та фінанси страхових організацій» за модулями

Змістовий модуль	Мінімум	Максимум
1. Змістовий модуль	27	53
2. Змістовий модуль	33	47
Разом за 1 модуль (залік)	60	100

Схема поточного і підсумкового контролю знань

№ модулю	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1	8	16	Аудиторна робота:					
			-усне опитування	7	1	2	7	14
			-тестування	6	0,5	2	3	12
			- контрольна робота	1	2	5	2	5
			-розв'язування задач	6	2	3	12	18
Самостійна робота:								
<i>Обов'язкова</i>								
- опрацювання тем	1	3	4	3	4	3	4	
Разом							27	53
2	6	14	Аудиторна робота:					
			-усне опитування	4	2	3	8	12
			-тестування	3	1	2	3	6
			- розв'язування задач	4	2	3	8	12
			-контрольна робота	1	3	5	3	5
			Самостійна робота:					
<i>Обов'язкова</i>								
- опрацювання тем	1	5	6	5	6	5	6	
- наукова стаття (0,375 друк. арк.)	1	6	6	6	6	6	6	
Разом							33	47
Всього по навчальній дисципліні							60	100

Шкала оцінювання ECTS

Оцінка ECTS	Визначення	Оцінка в балах	Традиційна оцінка
A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	«5»
BC	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	75-89	«4»
DE	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	60-74	«3»
EX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як досягти мінімального критерію	35-59	«2»
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	1-34	«2»

7. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

1. Базилевич В.Д. Страхування : підручник / В.Д. Базилевич. – К. : Знання, 2012. – 1019 с.
2. Говорушко Г. А. Страхові послуги : [навч. посіб.] / Г.А. Говорушко. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. — 400 с.
3. Говорушко Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.
4. Долгошея Н.В. Страхування в запитаннях і відповідях : підручник / Н.В. Долгошея. — К. : Знання, 2010. — 543 с.
5. Дорошенко С. Л. Зростання капіталізації страхових компаній у контексті глобалізаційних законодавчих змін / С. Л. Дорошенко // Страховий ринок України в умовах фінансової глобалізації : зб. мат-в II Міжнар.наук.- практ. конф. (10, 11 вітня 2014 р., м.Київ). – К. : Лазурит Поліграф, 2014. – С.103–105.
6. Закон України «Про страхування» від 4 жовтня 2001 р. №2745-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96>
7. Офіційний сайт державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrproject.gov.ua.
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Європейської організації страхування та пенсійного забезпечення (ЕІОРА) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://eiopa.europa.eu>
10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://minfin.gov.ua>
11. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nfp.gov.ua>.
12. Плиса В.Й. Страхування : [навч. посіб.] / В.Й. Плиса. — К. : Каравела, 2010. — 464 с.
13. Полчанов А. Ю. Теоретичні основи страхового менеджменту / А. Ю.Полчанов // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2014. – № 2. – С. 282-287. –

- Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vzhdtu_econ_2014_2_44.pdf
14. Реверчук С.К. Історія страхування : підручник / С. К. Реверчук, Т.В.Сива, С. І. Кубів [та ін.] — К. : Знання, 2012. — 213 с.
 15. Рейтинг страхових компаній України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com>
 16. Рябенко Г.М. Страхування : [навч. посіб] / Г.М. Рябенко, Н.М. Сіренко, А.С. Кравченко. – М. : МНАУ, 2014. –426 с.
 17. Сокиринська І.Г. Страховий менеджмент: навч. посібник / І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І.Г. Аберніхіна. – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 300 с.
 18. Фисун І.В. Страхування : [навч. посіб.] / І.В. Фисун. — К. : КНЕУ, 2011. — 240 с.
 19. Фурман В. М. Страхування: теоретичні засади та стратегія розвитку : [монографія] / В.М. Фурман. — К. : КНЕУ, 2011. — 296 с.
 20. Яворська, Т. В. Державне регулювання страхового підприємництва в Україні : монографія / Т. В. Яворська. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 420 с.
 21. Global marine insurance report 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iumi.com/committees/facts-a-figurescommittee/statistics>

Робочу програму склали:

д-р екон. наук, професор,
завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

Н.М. Сіренко

канд. екон. наук, асистент

Н.О. Шишпанова

